

Megjelent Maticsák Sándor könyve

A mókusbórtól az euróig Pénznevek etimológiai szótára

Tinta Könyvkiadó, Budapest, 2018. 214 l.

A pénz fontos szerepet tölt be az emberek életében. Van, aki boldog a meglététől, van, aki szenved a hiányától. Mindennap használjuk, de vajon elgondolkoztunk-e azon, honnan származnak a pénznevek? Tudjuk-e, hogy mi köze van a *forint*-nak Firenze városához? Mi a kapcsolat a *garas* és az *euró* bevezetése előtt használt osztrák *Groschen* között? Melyik országban őrzi pénznevét Kolumbusz Kristóf emlékéért? És egy egzotikus madár neve hol került rá a bankjegyekre?

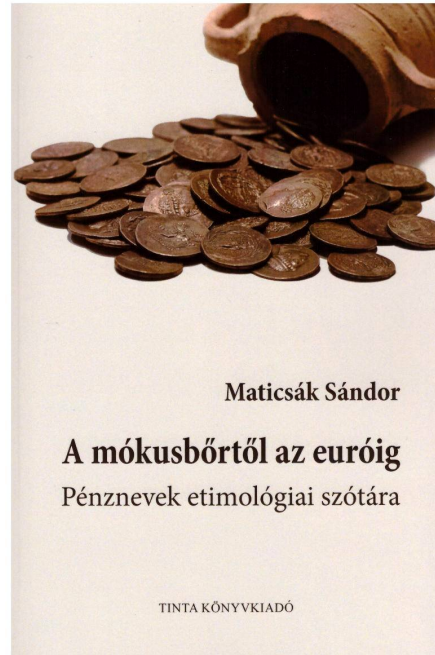
Azt könnyű megfejteni, hogy a *korona* a hátoldalán lévő uralkodói szimbólumról kapta a nevét, de azzal tisztában vagyunk-e, hogy a *krajcár* ugyanígy nyerte nevét német nyelvterületen a rajta lévő keresztől? Eszünkbe jut-e, hogy honnan eredhet a *dollár* neve, s vajon kapcsolatban van-e a mi *tallér*-unkkal vagy néhan a szlovén *tolár*-ral? A *font* pénznemként ugyanarról a tőről fakad-e, mint a súlymérték neve? És azt tudjuk-e, hogy a német *márka*, a spanyol *peso*, a görög *talentum* és *drakhma* is súlymérték volt valaha? És azt, hogy a lengyel *złoty*, a holland *gulden* és a skandináv *öre* ugyanazt jelenti? Vagy azt, hogy a horvát *kuna* eredetileg nyestbórt jelentett, s azoknak az időknek az emlékét őrzi, amikor állatbőrökkel fizettek?

Ez a könyv választ ad a fenti kérdésekre, 400 pénznév eredetével és történetével foglalkozik szótárszerű feldolgozásban, a grúz *abazi*-tól a héber *zuz*-ig. Helyet kapnak benne az ismertebb európai valuták mellett más kontinensek országainak a pénznevei is. A kötetben a mai hivatalos fizetőeszközök (és váltópénzek) mellett a régi idők és a közelmúlt fontosabb pénzei is szerepelnek.

*

A kötetben szereplő pénznevek:

abbasi, afgáni, agnel, agora, akcse, akşa, albus, altin, amani, ambrosino, angel, angolar, angster, anna, antoninianus, apsar, argenteus, ariary, as, att, augustalis, auksinas, aureus, austral, avo; baht, baiocco, baises, balboa, bani, banica, batka, batzen, besa, beşlik, bezant, birr, blanc, bolívar, boliviano, bolognino, buqsha, butut; calderilla, candareen, carlin(o), cauri, cavallo, cedi, cent, centas, centavo, centesimo, centésimo, centime, céntimo, chetrum, colón, córdoba, crown, cruzado, cruzeiro; cservonyec, csiao, cson; daalder, dahekan, dala, dalasi, dam, dang, darik, decime, decimo, denarius/dénár, deni, dinár, dinero, dinheiro, dirham, dobla, doblón, dobra, dollár, ðông, drakhma, dram, dreigröscher, dreiling, duit, dukát, duplone, dupondius; écu, ekwele, ersh, escudo, espadin, euró; falus, farthing, fen, fillér, fils, fiorino d'oro, florin, follaro, follis, font, forint, franco, franga frank, Friedrich d'or, fuang, fuaeng, fun; garas, genovino, gherish, giustina, gourde, grano, griffon, grivna, groat, groschen, grosz, grzywna, guaraní, guiennois, guinea, gulden, guldengroschen, gyenga;

haléf, halier, halalah, hão, hau, ho, hrivnya, hvan, hvid, hüperpüron; inti, iraimbilanja; jang, jaquesa, jen, João, justo, jüan; kak, kapejka, kapeik, karbovanyec, kartež, keneta, keping, khalkosz, khoums, kina, kip, kjap, kobo, kopa kopejka, korona, körtling, krajcár, kronenthaler, kuna, kuruş, kwacha, kwanza, kwartnik; laari, lari, lat, leeuwendaalder, lej, lek, lempira, leone, lepton, leva, liard, libertás, likuta, lilangeni, lipa, líra, litas, livre, livre tournois, loti, Louis d'or, luma, lwei; mace, macuta, mahmudi, muhammadi, maille, makuta, manat, maneti, manghir, marabotino, marcello, Mária Terézia-tallér, máriás, márka, matapan, mazuna, mecrediye, mehalek, menelik dollár, metical, mijt, mil, mill, mille, miliarense, miliarészion, millime, mina, mohar, möngö, mon, muhr, mun; naira, nakfa, Napoléon d'or, ngultrum, ngwee, noble, nogata, nummus, nomisma; obolosz, obolus, oncia, ostmark, ostrubel, oszpora, ouguiya, öre, øre, örtug; pa'anga, pahlavi, paisa, para, pataca, pengő, penni, penning, penny, perper, perun, peseta, pesewa, peso, peták, pfennig, phoenix, piastzer, piccolo, pie, pistole, piti, pja, plaque, pogh, poltina, poltura, portuguez, pruta, pul, pula; qapik, qindarka, qiran, qirsh, quadrans, quattrino, quetzal, quinarius; rand, rappen, real, rénes forint, renminbi, rezana, riál, riel, riffan, rigsdaler, rijksdaalder, riksdaler, rin, ringgit, rjo, roda, rubel, rúpia; sag, santim, santims, schilling, schwaren, scudo, sechsling, sechstel, sékel, semis, sene, sengi, seniti, sent, sente, sentimo, senti, sestertius, sestino, shahi, shilling, siliqua, sisto, skatikas, skilling, skot, schoter, sol, soldo, solidus, somalo, sou, sovereign, speciedaler, spesmilo, stäbler, stelo, sterling, stotin, stuiver, stüber, sucre, sueldo, syli; szalong, szatang, szen, sziglosz, szkar, szom, szomoni, szostak, szrang, sztatér, sztotinka; tael, tagvorin, taka, tala, talari, talanton, talentum, tallér, tallero, talonas, tambala, tanga, tangka, tari, tenge, tennesi, testone, tostão, tetri, thebe, tical, tijin, toea, tola, tolár, toman, tremissis, triens, tugrik; uncia; vatu, ven, venezolano, veverica, vierchen, vierding, vierer, vierling, vintem, von; Wilhelm d'or, witten; xeraphim, xu; zaire, zecchino, złoty, zuz.